

นิพนธ์นิพนธ์

๑ เล่ม ๑๒ ประจำเดือน ธันวาคม พ.ศ., ๒๔๕๖

“กู๊ส อัสติรีย์ โดเก”
 อำนาจ ย่อมเป็นใหญ่ในโลก
 (หากว่าผู้มั่งอำนาจ เห็นด้วย ช่วยอุดหนุน จะเจริญยิ่งกว่าน)

“ ถ สระ เออะ เอะอะ ”
 ถอะจ้าง ก็ไม่ถ้ม ถ้มที่นั๊ก. ผิดพิลึก ที่พาดคาค
 าทหมาย. ว่าคงพ้อ หดอกกนิ
 ะ ถิ่น อาย. ที่ไครทาย นันผิต ถันทเอย

อย่าค้นคว้าหาผิด โดยไม่จำเป็น

ต่อหน้าปาก

แม้ต่อไปขออย่าหมายโดยประมาท ถ้าต่างชาติ เขาได้ยินไม่

ห่วย เห็นดังใดไม่ได้บอกชี้แจง แกล้งนิ่งเฉยเสียทำไมไม่ตักเตือน

เมื่อเห็นดี มีใจช่วยด้วยพิลึก อย่างมัวนี้ก็อิจฉาจารย์เหมือน

เช่นพวกที่มีใจดี ต่ๆ เป็นเจ้าเรือน พาให้เขื่อนเตี้ยชาติ อนาคตจริง

บอกล่วงหน้า

ดำเนินา พระกระแสน์ ของสมเด็จพระเจ้ามหาสังฆปริณายก ทรงตอบปัญหาธรรม
ที่ยังค้างไม่ได้ น่าลง จะได้ น่าลงในปีที่ ๒ ต่อไป เช่นในปัญหาที่ถาม
ข้อ ๒ ว่า “เดี๋ยวนี้ จะประมาณได้ หรือไม่ว่า จะมี ผู้ที่ปฏิบัติถูก
มากหรือ ๆ จะมี ผู้ที่ปฏิบัติผิดมากกว่ากันอย่างไร ?

อันเรื่องสมควร จะน่าลง พิมพ์ต่อไปนั้น คณะนี้ได้มุ่งหมายไว้
จะจัดเรื่อง กาดามะสูตร ซึ่งพระผู้มีพระภาค ทรงแสดงธรรมเทศนา
แก่ ปัญหาของพวก กาดามะชน ที่อุทธรณ์ผิด ๆ เพื่อเป็นการ ชวน
ทุกทั้งชาวเรา ผู้ที่ ถอดผิดเช่นนั้น แล้ว ก็เลยเชื่อ กัน ต่อ ๆ
มาดังประหนึ่ง เด็กเล่น งูกินหาง หัวหน้าโยกหมุนไปทางไหน สด
สุดท้าย ก็ยกย้ายไปตาม โดยไม่รู้ เรื่องว่าเป็นกระไร มีสัตว์ร้องพิมพ์
ตาม ๆ กันไปไม่รู้ ความ หรือนิยม ถือความครู อาจารย์ ต่อ ๆ กัน
ดังมี ผู้ ๆ กันโดยมากกว่า ถ้อยอย่างเถรต้องบาตร เช่นนี้เป็นต้น

นิพนธ์นิพนธ์

ปีที่ ๑ เล่ม ๑๒ ประจำเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๖

จ. ก
 อ. เกอะ
 ล. ระ
 อ. เกอ

“กุส อีสร์ย โสเก”
 ถ่านจ ย่อม เปนใหญ่ ในโลก
 (หากว่าผู้มั่งคั่งมีอำนาจ เห็นด้วย ช่วยอุดหนุน จะเจริญ ยิ่งกว่านี้)

“ก. ระ เอะ เกอะ”

เกอะจ้าง ก็ไม่ดื่ม ดมที่นี้. ผิดพิลึก ที่พาดคาด
 ปรมาทหมาย. ว่าคงพ้อ หลอดกหิน
 เพราะต้น ธาร. ที่ใครทาย นันผิต ดินทเฮย

อย่าค้นคว้าหาผิด โดยไม่จำเป็น

อนุโมทนา

ด้วย พุทธบริษัทสามัคคี ได้รับ สิ่งของ ต่าง ๆ จาก ท่านผู้มีคุณ
เลื่อมใส ศรัทธา ให้เป็น สมบัติ ของ พุทธบริษัทสามัคคีสภา
เป็น สาธารณะ ประโยชน์ แก่ผู้มา ประชุม ฟังธรรม เทศนา
ธรรมสาส์น มีรายนาม แลจำนวน สิ่งของ แจก ต่อไปนี้คือ :-

๑. นาย ค่วน เวชกิจ บริษัท ทำบด ปากตรอกเต้า ถนนเจริญก
บริจาค ยารักษาโรคต่าง ๆ รวม ๒๘ ขวด

๒. ลำดี อุบาสิกา บริจาคธรรมาคันดาลยทอง ๑ ธรรมาคัน (รายช
ยังมี อีก จะนำลง ต่อไป)

สิ่งของ ทั้งปวง ดังแจ้ง แล้ว นั้น คณะพุทธบริษัทสามัคคีได้รับ
แล จัดการ ตาม ประสงค์ ของ ท่าน โดย ความ ปิติ ยินดี แล้ว ขอขอ
พระเดช พระคุณ ท่าน ผู้เจ้าของ ทาน เป็น อย่างยิ่ง ในการที่ได้ อุดหนุน
เกื้อกูล เพื่อให้ สามัคคี นี้ คง ถาวร สืบไป

เพราะฉะนั้น เราทั้งหลาย ควร พร้อม กัน อนุโมทนาในการ กุศล
แลขอ อำนวย บุญฤทธิ์ ทานวัตถุ จงอำนวยผลสำเร็จสมประสงค์ของท
ทั้งสิ่ง ซึ่ง กล่าวนาม แล้ว ทุกประการ เทอญ

โดย คณะ พุทธบริษัท สามัคคี

มัตตา สุขปริจาคา

ปัสเส เจ วิปลัง สุขัง

अथ मत्तासुखं विवो सम्पत्तिं विपलं सुखं

ถ้าบุคคลพึงเห็น สุข อันไพบูลย์ เพราะ ความ อดระส่ำ
ที่มีปริมาณน้อย ควรผู้มีปัญญา พึงอดระส่ำที่มีปริมาณ
น้อยเสีย จะเห็น สุข อันไพบูลย์

ในที่สุดปีของ หนังสือ ตำรธรรมนี้ ขอชี้แจงให้ท่าน
ทั้งหลาย ทราบว่า ปัญหาต่างๆ ที่ถาม ท้าย หนังสือเรื่องนี้
ทุกเล่ม แต่มีผู้ตอบ มา มากนั้น ได้เลือก ผู้ร่อนลง
ในหนังสือ ตำรธรรมเล่มก่อนๆ ถิ่นมากแล้ว แต่ยังหาฉันเชิงไม่
ครบ จะนำลง ต่อ มา อีก ก็ยังไม่มีโอกาส แม้ฉันคิด
ในปีที่ ๑ นี้ ก็ คงไม่หมด เรื่อง ของ ปัญหา นั้น ต่อมาคน
หวังว่า อย่างไรก็ดี คงจะนำลงในปีที่ ๒ อีก ต่อไป
ให้จงได้

ส่วนเล่มนี้ จะได้รวบรวมคำแก้ปัญหา ตามที่
 ในหนังสือเรื่อง อดไม่ได้, ในปัญหา, จากถ้ำคิด, (กึ่งคร
 ขันเขา) ข้อที่ ๑ ซึ่งถามว่า “การที่จะปฏิบัติธรรม
 ให้ถูกตาม ความประสงค์ของ พระพุทธเจ้า นั้น จะปฏิบัติ
 เช่นไร จึงจะนับ ว่าถูกแท้” มีพุทธคำสอนที่
 คอบ มาหลาย ราย ดังได้นำ คำถาม แลใจความ ตอบ
 ใน หนังสือสังารธรรม เล่ม ๑ หน้า ๓๔ จนถึง เล่ม ๙ หน้า ๒๙๔
 นั้นแล้ว แต่นั้นมายังหาได้นำลงอีกไม่ แลข้อแก้ปัญหานี้
 ก็ยัง คั่ง ค้าง อยู่ อีก มาก เพราะฉะนั้นในเล่ม ๑๒ นี้ จะได้
 ออก ราย ที่ควร นำลง หมดทุก ราย หยิบยกแต่เพียง ใจความ
 ม้าง แล พิศดาร ม้าง โดย สั้นควร แก่ หน้า กระดาษ
 ดังต่อไปนี้

คำถาม แล คำตอบ

เรื่อง อดไม่ได้, ในปัญหา, จากล้าคิด

(ข้อ ๑) ที่ถามว่าการที่จะปฏิบัติธรรมให้ถูกต้อง

พระพุทธประสงค์นั้น ปฏิบัติเช่นไรจึงจะนับว่าถูกแท้
ใจความ ตอบ ที่นำมาลงโดยมิได้ย่อ ข้อความ ดังนี้

ราย พระนามแด นามแจ้ง คอไปนี้ คือ—

ตอบว่า ปฏิบัติตามพระพุทธภาษิต จึงนับว่าปฏิบัติ
ถูกแท้ ธรรมที่เป็น พุทธภาษิตนี้ เป็นเอก รวมลง
เป็น ๒ ประการ คือ โลกียธรรม ๑ โลกุตตรธรรม ๑ ธรรม
๒ ประเภทนี้สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ทรงแต่งตั้งสอน
ประชุมชน ตามสมควรแก่อุปนิสัยของประชุมชนนั้นจะปฏิบัติได้
ก็โลกียธรรมนั้น คือ กามาวจร รูปาวจร อรูปาวจร
สอนให้นำเพ็ญทาน รักษาศีล เจริญภาวนา อันเป็น
เหตุให้ผู้ปฏิบัติ ตาม ถึง สุข ดำรงใน มนุษย์ หรือ สวรรค์
ผู้ไม่นำเพ็ญทาน หรือไม่รักษาศีล ไม่เจริญภาวนา

เป็นเหตุให้ผู้นั้น ถึงทุกข์ลำบากใน ทิฏฐิ ธรรม แต่ใน ส่วน
 ปราย ภาพ คือเมื่อผู้นั้น ทำ ตาย ชันร จะ เกิดใน นรก
 เปต วิสัย อสุรกาย ตีรจฉาน กำเนิดใด กำเนิด หนึ่ง
 ส่วน นั้น เป็น กา มาวจรธรรม ส่วนให้ เจริญ รูป ฌาน
 อัน เป็นเหตุให้ ถึงสุขใน รูปพรหม ส่วนนั้น เป็น รูปาวจรธรรม
 ส่วนให้ เจริญ รูป ฌาน อัน เป็นเหตุให้ ถึงสุขใน รูปพรหม
 ส่วน นั้น เป็น รูปา วจรธรรม ส่วนให้ เจริญ รูป ฌาน อัน
 เป็น เหตุให้ ถึงสุขใน รูปพรหม ส่วนนั้น เป็น รูปา วจรธรรม
 ก็ โลกุตตรธรรม นั้น คือ มัคค์ ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ อันจะ
 พึงได้ พึง อาไศรย โลกีย ธรรมส่วนนั้น ที่ จะ พึง เสวย วิบาก
 สุข นั้น ๆ

บุคคล ปฏิบัติ ต้อง ตาม พระพุทธ โอวาท ส่วน โลกีย
 หรือ โลกุตตร ชื่อ ว่า ปฏิบัติ ถูก แท้ ตาม อุปนิสัย
 ที่ หยชน หรือ ยิง

เมื่อ จะ ถือ เอา ความ ง่าย พึง รู้ ตาม พระพุทธ ภาษิต ว่า
 มัคคตาสุข ปริจจาคา บัณฑิต เจ วิบุลล์ สุข จเชมัตตาสุข

โธ่ สัมผัสดี วิปัสสนา ความว่า ถ้าเห็น ศุข อันไพเราะ
 เพราะ ณะ ณะ ทั้ง ศุข มี ประมาณน้อยเสีย ผู้มี ปัญญา
 เมื่อ เห็น ศุข อันไพเราะ ด้วยปัญญา พึง ณะ ณะ ทั้ง ศุข
 มี ประมาณ น้อย เสีย ฉนั้น ศุขที่ เปน โลกีย จิต ว่าเป็น
 มัคคาศุข ศุข ที่ เปน โลกุตตร จิต ว่าเป็น วิมุตติ ศุข ข้อว่า
 เพราะ ณะ หรือ ณะ หรือ ทั้ง มัคคาศุข เสีย นั้น ก็ดี พึง ณะ
 หรือ ณะ หรือ ทั้ง มัคคาศุข เสีย นั้น ก็ดี ไม่ได้ ประสงค์ ความว่า
 ไม่ให้ อายสวาท ไม่ให้ ปฏิบัติธรรม อันเป็น เหตุ ประสงค์
 ความว่า เมื่อ ปฏิบัติ วิมุตติ แล้ว ย้าย ยินดี หาย อยู่ เพียง นั้น
 (แต่ นั้น เละ ก็ ต้อง แก้ว แต่ อุปนิสัย สามารถ) เปรียบ เหมือน
 คน ขนบรโต ก็ ต้อง แก้ว แต่ ขนบรโต ก่อน เปน ถิ่น ถิ่น มา อย่า
 หาย เสีย ใน คณ อัน เปน ระหว่ง ต้อง แก้ว ขนบรโต จน ถึง คณ
 สูงสุด ฉนั้น

(พระนาม) ชินวรดิริวัฒน์

วัด ราชบพิธ

ต่อไปนี้เป็นส่วนของเจ้าคุณ อริยมุนี วัดมกุฏกษัตริย์
ที่ ท่าน คอบ โดยได้ จด พิมพ์ ขึ้น เป็น เล่ม สมุด ๒ ครั้ง เป็น
จำนวนหนังสือ ๒๕๐๐ เล่ม แล้ว เห็นว่า ควรจะยกข้อที่ตอบนี้
มารวม ลงใน คราว นี้ ด้วย ดังได้ คัดสำเนา มาลง เพื่อให้
แพร่หลาย ต่อไป

คำนำ

ข้าพเจ้าได้ อ่าน หนังสือ บัญหารธรรม เรื่อง กลังครกชั้นเขา
ของ น. วินทร์ ต้องการ ที่สุด ที่จะให้ ตอบ ยกตัวอย่าง
เมื่อครั้งสมเด็จพระบรมศาสดา ใครทูลถามปัญหา ก็ทรงตอบ
แต่สมเด็จพระมหาสังฆปริณายก น.วินทร์ ได้ทูลถวายปัญหา
ก็ ทรง ตอบ จึง ปลุกใจ ทำให้ข้าพเจ้า ตาม เสด็จ บ้าง
สมเด็จพระบรมศาสดานั่น ย่อมทรงพยากรณ์ ปัญหาด้วย
พระโอษฐ์ เพราะผู้ถาม ทูลถาม ด้วย ปาก
สมเด็จพระมหาสังฆปริณายก ทรง ตอบ ด้วย จดหมาย
เพราะ น. วินทร์ ทูลถาม ด้วย ถวาย จดหมาย

ส่วนข้าพเจ้าได้รับคำถามด้วยสัมตพิมพ์ จึงตอบปัญหา
ด้วยสัมตพิมพ์บ้าง ได้คิด คำถามใน เรื่อง นั้น ทั้ง สองตอน
มาเรียง ต่อ กัน แล้ว ตอบ เป็น ข้อ ๆ เพื่อเป็นที่สังเกตของท่าน
ผู้อ่าน คำตอบปัญหานี้ ข้อใด ยังไม่ เป็น ที่ เหมาะใจ
ของท่านผู้อ่านผู้ฟัง เชิญเปิดียนแปลงแก้ไขใหม่ตามใจเทอญ

(เห็น) พระจิตต์สกล

๑. ตอบว่า การปฏิบัติธรรมที่จะให้ถูกแท้ ตามความ
ประสงค์ ของ พระพุทธเจ้า นั้น คือไม่ทำ ความชั่ว ทั้ง ห่ม
ทำแต่ สุจริตความดีอย่างเดียว ข้าราชการ ของตนให้มองได้
ไกล จาก โภโกโภรห หลง เหล่านั้นแล ชื่อว่า เป็นอัน ปฏิบัติ
ถูกแท้ ตาม พระประสงค์ ของ พระพุทธเจ้า ไม่ใช่แค่
พระองค์ เดียว ตลอด ทุก ๆ พระองค์ ด้วย เพราะ
พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า

สัพพะปาปัสส อกรรม การไม่ทำบาปทั้งปวง
มุตัสส สัมมปทา การยังกุศลให้ถึงพร้อม

สถิตปริโยทปน

เขต พุทธธานสาสน์

การทำจิตรของคนให้ผ่องใส

ตามข้อนี้เป็นคำสั่งสอนของ

พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ดังนี้

ตอบว่า ข้อนี้ เมื่อ กล่าว ตาม ความ ประสงค์ ของ
พระพุทธเจ้า แล้ว พระองค์ ทรง แลดูกรรม สังคetan ดัศว์
ก็เพื่อให้สังคetan วัฏฏะมานันตธานของคนให้บริสุทธิ พ้นจาก
อาสวะ กิเลส เครื่อง ดอง สิ้นแดน ซึ่ง เป็น เหตุ ที่ ตั้ง แห่ง
ความ ทุกข์ ถ้าผู้ใด ปฏิบัติ ธรรมะมานันตธาน ของ คน เพื่อ
จะให้ถึง ความ บริสุทธิ อยู่ ก็ได้ ชื่อ ว่าปฏิบัติ ตาม คำสอน
ของพระพุทธเจ้า เมื่อมาถึงความเพียรธรรมะมานันตธานของคน
ให้คนมีอำนาจด้วยกำลังดี เข้าไปถึงอยู่ ณะภาวะอารมณ์
ไม่เกิดอุปเคถัม พ้น เพื่อนไป ด้วยอำนาจ อารมณ์ ต่าง ๆ
จนได้ปัญญาแจ่มเห็นจริง ในธรรมทั้งหลาย ตามสภาพ
ความเป็นอย่างไร ก็รู้แจ่มเห็น ชัดตามความเป็นจริงอย่างนั้น

เมื่อคนได้บัญญัติแจ้งชัดตามความเป็นจริง ในธรรม
ทั้งหลายแล้ว ก็ชำระตน คือ จิตร์ ให้ถึง ความบริสุทธิ์ได้
การที่ปฏิบัติทำให้ จิตร์ ของตน ถึง ความบริสุทธิ์ได้นี้
ก็ เป็นอันปฏิบัติถูกได้ สำเร็จผล ตาม ความประสงค์
ของ พระพุทธเจ้า ดัง พระพุทธภาษิตตรัสไว้ว่า (สัจจกต
ปริโยทปนํ เอคํพุทธานุสาสนํ) ดังนี้

(เห็น) พระสวโจ

เจ้าอธิการวัดใหม่มหาไธย เมืองสมุทรสาคร

๓. ตอบว่า ต้อง ดูตัว ของ ชาติมภาพ และ ดู ตัว ของ
ท่านเสีย ก่อน ว่า เดียวนี้ เราทั้งสอง มี อะไรเป็นที่อยู่
และ ที่อยู่ มี ที่ใดสถาน ก็ คง รู้ ได้ ว่า มี ๓ สถาน คือ กาย
วาจา ใจ เป็น ที่อยู่ ของ เรา อะไรเป็น ที่อยู่ ของ กายวาจา ใจ
ก็ คง รู้ ได้ ว่า คือ คีตสมาธิปัญญา เป็น ที่อยู่ ของ กายวาจา ใจ
กายวาจา ใจ เป็น อะไร ก็ เป็น คีต สมาธิ ปัญญา คีตสมาธิ
ปัญญา เป็น อะไร ก็ คง รู้ ได้ ว่า เป็น ธรรม คำ สั่งสอน ของ

สมเด็จพระพุทธเจ้า ก็ อย่าง นั้น ภาย วาจาใจ ของเรา นี้
 มี เป็น ธรรม หรือ ก็ เป็น ธรรม นะซี ธรรมอันไหนใน
 ที่นี้ ธรรม อะไร ธรรม อันนี้ ก็ เป็น ธรรม ความ ประสงค์
 ของ พระพุทธเจ้า นะซี ปฏิบัติ เช่นนี้ และ จึง จะนับ ว่า ถูกแท้
 ตาม คำสั่งสอน ของ สมเด็จพระพุทธเจ้า

(เห็น) พระกัณโธ

วัดกำแพง เมืองนครนายก

ในข้อต่อไปนี้ พระพม ได้ตอบเต้านางในเล่ม ๗ หน้า ๒๔๐
 แล้ว แต่ท่านเจ้าของท่านว่า ข้อความ ที่ตอบนั้นคิดเกรงใจ
 ครั้นต่อไปยังท่าน ท่าน ตอบ มา ดังนี้ ว่า
 ซึ่ง ขอให้ ตอบ เต็ม ความ เห็น ไม่ ต้อง เกรงใจ นั้น
 ก็ได้ เกรงใจ สักมา แต่ ออก จะ เกรง พระพุทธ จักร
 อาณาจักร มาก ถึง อย่าง นั้น ก็ ไม่ ปิด ความจริงใน ทาง
 พระพุทธศาสนาไว้ เลย ถ้า พลาดพลั้ง ขอ พุทธศาสนิกชน
 จงได้ ให้ อภัยโทษ ดัง ข้อความ ต่อไปนี้

ตอบเพิ่มเติมว่า ได้ ยินยิตติศัพท์เล่าๆ กันว่า พวกเรา
 เปน บ้า เทียว แล่งหา คำสอน ข้าง ผิด คน ที่ พาถ
 ดันดานโง่ มีอยู่ มาก นะจ๊ะ ! คนเข่น พวกเรา^{นี้} จะ มีผู้
 ชอบใจ หาได้ ยาก นะจ๊ะ !

จะ กล่าว การ บรรพชา มี ๕ อย่าง มาใน คัมภีร์ มติบท
 บัญหา นั้น ว่า

- ๑ บวช เพื่อ ดั้น ทุกข ฌาย ได้ยว
- ๒ บวช โดย ความกลัว พระราชา จะใช้
- ๓ บวช เพื่อ จะ คั่นเคย กับ พระราชา
- ๔ บวช เพื่อ จะ ได้ อภิสิขย
- ๕ บวช เพื่อ จะ ได้ ยง ชีวิต ให้ ด้บาย

เพราะเหตุ^{นี้} และ จึง รับ ประกันไม่ได้ อะไรๆ ดี,
 บัณฑิตคงไม่ ได้ เคย

(เห็น) พระสุดำโร พุท

วัด นรนาถ กรุงเทพมหานคร

ตอบว่า ค. บรรพชิตที่เป็นผู้ได้ดดับคำสอนกัด หรือ
 ไม่ได้ดดับคำสอนกัด เมื่อเห็นว่า การ ที่ กระทำกายทุจริต
 วจิทุจริต มนอทุจริต มันให้ ผล เผิด รอนดั่ว กลับใ
 ใจใให้ ใจใคิด แต่เนใไปใน กายสุจริต วจิสุจริต เดมอ จน กาย
 แดกตาย ถ้าบรรพชิตก์ ประพกิกายวาจาใ ให้เนใไป
 ตามขอวินย ปาฏิโมกษ์ ดเอวาท ปาฏิโมกษ์ ให้เมอ จน กาย
 แดกตาย หรือคดอดกาดเนใไป อย่างนี้เหตะร้ำพเจ้าเ้าใใจวา
 ลูก ต้อง ตาม คำสอน เน ทั

(เช่น) พระยาสมมตยาริบาด

บ้านเ้าซิงซ้า กรงเทพฯ

ตอบว่า ก. เบื้องค้น ค้อง ปฏิบัติ คัดกายวาจาใ
 ให้รเยบ รอย ปรกติ ดวย คัด ก่อน ถ้า เน คฤหิษรูต้อง
ประกอบในปัญจเวร วิริตี ทัง ๕ หรือ รักษาองค์เนอ ใบสถ
ทัง ๘ ประการ นิให้ราดเดมวหมอง ถ้าเน บรรพชิต
ต้อง ดำรวมใน ปาฏิโมกษ์ ดังวร นิให้อบคิทะเกิตวนไ้

ข. เมื่อ ศักดิ์บริสุทธ์แล้ว ต้องทำใจให้สงบ (ที่เรียกว่าสมาธิ) ต้อง มีสติมิให้จิตฯ ฟุ้งซ่าน ไป ในอารมณ์ต่าง ๆ ภายนอก ซึ่งเปนเหตุ จะให้เกิด ความรัก ความโกรธ ความมัวเมา ให้เอาใจ เข้าไว้ ณะภายใน (หมายถึงอารมณ์ ณะภายใน)

ค. เมื่อ สมาธิ บริสุทธ์แล้ว ย่อม เปน บาท แห่ง บัญญูร^๕ คณพึงพิจารณา บัญญัติธรรมนามรูป ให้เห็นสรุปลงแต่ดีกว่า เปน ชันธยายคณะ ชาติจริง ๆ สิ่งเหล่านี้ ก็มี ความดั้นเลื้อย ตับไป นี่และ ผู้ปฏิบัติ ๆ เช่นนี้จึง จะนับว่า ถูกแท้ ตาม พระไทย ของ พระพุทธเจ้า

(เช่น) ขรรณวาท เมืองชลบุรี

ตอบว่า ใน เมือง ต้น ต้อง ประพฤติ ตนให้ ตั้ง อยู่ใน กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการเสีย ก่อน คือให้มีกายสุจริต ๓ อย่าง วาจาสุจริต ๔ อย่าง มะโนสุจริต ๓ อย่าง เมื่อประพฤติได้ ไม่คลอนแคลน แล้ว ภายหลัง ก็เริ่ม ด้ ความ เพียร เวียน

กรรมฐานตามพุทธานุญาต มีประการต่างๆ ตามถนัด จณจิตร์
 บริสุทธิ ไม่เจือปนไปด้วยอุปกิเลส ต่าง ๆ มีโลกโกรธหลง
 เป็นต้น แล้ว ดังนี้ ก็นับว่า ปฏิบัติ ตาม พระพุทธ ประสงค์
 ได้เหมือนกัน เพราะพระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสสอนแก่พระสาวก
 ทั้งหลายในโอวาท ปาฏิโมกข์ว่า (สัพพะปาปัสสัณฺณกฺรณั)
 ไม่ควร ทำ กรรม ที่ เป็น บาป ทั้งปวง (กุกฺคัลลัสสุปัมปท)
 ควร จะยัง กรรม ที่ เป็น กุศล ทั้งปวง ให้ เข้า ถึง พริ้วกันได้
 (สัจจิตฺตปริโยทปนั) ควร จะ ทำ จิตร์ ของ ตน ให้ ขาวรอบ
 (เอกพุทธานุสาสนั) ธรรม ทั้งตามประการนั้น เป็นคำสั่ง
 สอน ของ พระพุทธเจ้า ทั้งหลาย ดังนี้ เป็นต้น ก็พอ เห็น
 ได้ เป็น เนา ๆ

(เห็น) นายบม ป.ร.

บ้านหน้าวัดบวรนิเวศ

ตอบว่า ถ้าภิกษุต้องรักษาศีล ๕ คือปาฏิโมกขสังวรศีล ๑
 อินทริยสังวรศีล ๑ บัณฑิตยนิสิตะศีล ๑ อาชีวะปา
 วิสัฏฐะศีล ๑ กรรมฐานอีก ๑ รวมเป็น ๕ อย่าง ถ้าคนผู้ดี
 ผู้ครองเรือน ต้องปฏิบัติคือ ทาน ศีล ๕ อุโบสถศีล
 กรรมบถ ๑๐ ภาวนา รวม ๕ อย่างเหมือนกัน นี่แหละถูก
 ตามประสงค์ ของ พระพุทธเจ้า ทรง อนุญาตไว้

(เช่น) นายผ่อง บ้านจีนเหนือวัดเขมา

เมืองนนทบุรี

ตอบว่า ต้องปฏิบัติตาม พระพุทธโอวาท ของพระพุทธเจ้า
 ที่โอวาท ของ พระพุทธเจ้านั้น มีโดย เอนกนัย วิจิตร มาก
 หลากหลาย ประการ เพราะ พระองค์ ทรงสอน ตาม ความ
 สามารถ แห่ง อินทรีย์ ของใคร ที่ แก่ แต่ อ่อน เมื่ออินทรีย์
 ใคร อ่อน พระองค์ ก็ ทรง สอน ข้อ ปฏิบัติ เพียง ชั่ว คำ ๆ
 เมื่อ อินทรีย์ ใคร แก่ พระองค์ ก็ ทรงสอน ข้อปฏิบัติ ชั่ว สูง ๆ
 แต่ อย่าง ไร ก็ คง ไม่ พ้น ไป จาก ความ ละบาบ บาปบุญ บุญ

ต้องอย่างนี้ ผู้ปฏิบัติ ควร ต้อง ตรวจดู ว่า ธรรม เหล่าใด
 ที่ พระองค์ ทรง ตีเคียน เปน ส่วน ปทานกิจ ก็ควร ละ
 สิ่ง เหล่า นั้น เสีย ก็ ธรรม เหล่าใด ที่ พระ องค์ ทรง สรรเสริญ
 เปน ส่วน ภาวนากิจ ก็ ควร ทำ สิ่ง เหล่า นั้น ให้ มี ให้ เปน ชน
 แม้ ยัง ละ แล เจริญ ไม่ได้ โดย ดั้น เจริญ ก็ ควร ละ แล เจริญ
 โดย เอกเทศ เปน ลำดับ ไป เมื่อ ละ ได้ อย่าง หนึ่ง ก็ นับ ว่า
 ถูก พระพุทธร ประสงค์ อย่าง หนึ่ง เมื่อ ละ ได้ หหลาย อย่าง
 ก็ นับ ว่า ถูก พระพุทธร ประสงค์ หหลาย อย่าง เมื่อ ละ ได้ จนหมด
 ก็ นับ ว่า ถูก พระพุทธร ประสงค์ แท้ เพราะ พระองค์ ก็ ทรง ละ
 จน ดั้น เจริญ จึง ได้ มี พระนาม ว่า อรหัง แปล ว่า เปน ผู้
 ไกลจาก กิเลส

(เห็น) อุบาสิกายู หนึ่ง วัดฉิมขม กรุงเทพ ฯ

เมื่อ ศก ๑๓๐ ได้รับ บัญหา คำถาม ของ ท่าน ๑ ฉบับ
 ข้าพเจ้า หวัง ว่า ผู้อื่น เขา คง ตอบ ได้ พอ กับ ความ ประสงค์
 ของ ท่าน แล้ว ข้าพเจ้า จึง นิ่ง เถย มา ครั้น ต่อ มา ถึง

ศักดิ์ (๑๓๑) ข้าพเจ้าเห็นว่า ท่าน ยังไม่ วาย วุ่น ท่าน จง ดู
 เบียง กา แต่อย่าเขาย่าง กา จง มี ลั จจะ หนึ่ง ทะมะ หนึ่ง
 จาคะ หนึ่ง ชนดี หนึ่ง คากา & บาท หนึ่ง นี้ และ ถูก ตาม
 พระไทย ของ พระองค์ละ

(นาม) อุบาสิกา ช้างวัดโถมันต์

ข้อ คอบ ยัง มี อยู่ ซึ่ง จะ นำ ลง ค่อ ไปนี้ เห็น ว่า
 หน้ากระตาสจะ ไม่ พอ จึง ได้ ย่อ ตาม รูป ความ ที่ คอบ
 เปนทางเดียวกัน รวมลง เปน หมวด ๆ ดัง ใจ ความ ต่าง ๆ ว่า

ทศปาวะมี

ต้อง ปฏิบัติ นำ เพื่ ญบาวะมี ๑๐ ทัก ตาม พระผู้มี พระภาค

(เห็น) นายกลั่น บ้าน ฉาม แยก ตำน

ในคลอง บางกอกใหญ่ กรุงเทพ ฯ

เชื่อกำสอน

เป็นผู้นับถือลัทธิลัทธิพระพุทธรูปโอวาททั้งปวง

(เช่น) พระขึ้นวัดกลางลัทธิลัทธิลัทธิ เมื่อ
นนทบุรี ๑ นายถนอม บ้านหลังวัดราชนิตดาราม กรุงเทพฯ ๑

คำรวมใจ ทวาร

ต้องคำรวม (ระวัง) กาย วาจา ใจ

(เช่น) ท,ย, เทศคึกเชิงสะพานพานพันธ์ กรุงเทพฯ ๑

วิธีปฏิบัติ

ต้องเห็นว่า กาย วาจาใจนี้ เป็นของมิได้อยู่ในบังคับ
บัญชา จึงต้องมีวิธีในกาย วาจาให้เรียบร้อย ส่วน
ใจนั้นก็อย่าให้ฟุ้งสวามิภักดิ์เพื่อถือภพชาติต่อไป ธรรมดา
ให้สงบระงับได้จริงเมื่อใด จึงนับว่าถูกแท้

(เช่น) เจ้าอธิการ วัดท้ายเมือง ๑
นาย ห้อย บ้านใต้เมืองนนทบุรี ๑

ละบาปบาเพญฺญบณฺ

บาป ที่ยังไม่เกิด อย่าให้เกิดขึ้นได้ ที่เกิด อยู่แล้ว
ให้ละเสีย บณฺ ที่ยังไม่เกิด เพียรให้เกิด ขึ้น ที่เกิด อยู่
แล้วให้เจริญ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

(เช่น) พระอนันท์ วัดเทพศิรินทราวาศ ๑

สามเณร ชั้น วัดชัยพฤกษ์มาตา ๑ ศรัทธาภักดี บางขุนพรหม ๑

นายปลั่ง หน้าวัด ประยวงษ์ ๑ นายชั้น บ้านบาง อ้อ ๑

กรุงเทพฯ ๑ ชน ศุภมาตรา บ้านใต้ เมือง นนทบุรี ๑

อะนะวัชชะกิจ

จะปฏิบัติเช่นไร ก็ตาม ให้เป็น อะนะวัชชะกรรม กิจ
สิ่ง ที่ควร กระทำ ถ้วน ปราศจากโทษ นั้นแล้ว ควร ปฏิบัติ

ทั้งนั้น แต่ ข้อสำคัญ ก็ ต้อง มี สติสัมปชัญญะ ผู้ใด ทำ

อันใด มี สติสัมปชัญญะ คง กำกับ อยู่ ด้วย นั้นว่า ถูก ตาม

พระพุทธ ประสงค์ แท้ เพราะเหตุ ว่า สติสัมปชัญญะ เป็นตัว

อุปปมาธรรม (เช่น) พระไธ้ วัดพิชัยญาติการาม

วิปัสสนา

ชั้นแรกต้องถือพระพุทธรูปโอวาท ถึงไตรสรณาคม ทำทาน
เจริญ สมนะ แลวิปัสสนาภาวณา

(เช่น) พระพนว วัดท้ายเมือง ๑

พระเกษ วัดท้ายเมือง ๑ นนทบุรี ๑

ขุนวิจารณ์ บ้านหลังวัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ ๑

ไตรลักษณ์

ต้องปฏิบัติ ธรรม ด้วย กาย วาจา จิตร์ ระวางอายะตะนะ
(บ่อเกิด) ทั้ง ๖ (ตัด รกกาย แล จิตร์ เลี้ย) อย่าเกาะ
เกี่ยว อยู่ กับ ภพ ชาติ นี้ เพราะ กาย แล จิตร์ เปน อนัตตา
อย่าง นี้ จึง ถูก

(เช่น) พระครูระนองคณิษฐ์ มุนีวงศ์ วัดสุวรรณ
คีรีวิหาร เจ้าคณะใหญ่ เมือง ระนอง ๑ พระอาจารย์เจ็ง
วัดกลางสว่างอารมณ์ บาง กรวย เมือง นนทบุรี ๑ พระแม่
วัดชัยพฤกษ์มาตา ๑ นายกิม ร้าน มหาสุข แถวโรง หอย
ริม ถนนเจริญกรุง กรุงเทพฯ ๑

เพื่อละกิเลส

ต้อง ละกิเลสอาสวะ คือ ราคะ โทสะ โมหะ ให้หมด
สิ้นไป ถ้ายังมี อยู่ ตราบใด ควร มีความเพียร ละ อยู่
ตราบ นั้น จนหมดสิ้น จริง จึง นับว่า ถูก แท้

(เช่น) พระปฐมญาณโม วัดแก้วพิจิตราราม

เมืองปราจีนบุรี๑ พระชว วัดกลางด่าง อารามณ์๑

แด่ พระเหลียม วัดบางขวาง๑ เมืองนนทบุรี นายจ้อย

ผู้ใหญ่บ้าน ตำบลย่านซื่อ อำเภอเมือง ฯ นครนายก๑ จันทิ

เมืองนครปฐม๑

เพื่อ จะ ออก จาก ทุกข์

ปฏิบัติให้มี หิริ โสกะปรารถน แต่ไม่ ประมาท เพื่อ

จะให้ ออก จาก ทุกข์ (พ้น ทุกข์)

(เช่น) พระ สัมผัส วัดชัยพฤกษ์มาตา

กรุงเทพ ฯ๑ หัดวง สุนทร ภิมย์ บ้านบางขุนเทียน เมือง

นนทบุรี๑ พระ สัมผัส วัด ๖ วา ด้าย ต่าง ที่ ๓ อำเภอ ลำ

ลูก กา เมือง รัตนบุรี๑

มรรค ๘

ต้อง ปฏิบัติ ตาม หน ทาง กลาง คือ อัมมวาท คิกมรรค
ไม่ให้ ไกล เคียง ความ ตามก ทั้ง ๒ (กามลัทธิติทานุโยค ๑
อัครกิดมทานุโยค ๑) จน ถึง หมด ชาติ เกิด

(เช่น) พระเย็น ครุโรง เรือน วัด บาง ขวาง ๑
พระพร้อม วัด พิณ ๑ แขวง เมือง นนทบุรี
หลวง มานิตวิฐา กรมยทุธศาสด์ ภัทรววงกระตาไหม ๑

ศีล ๘ มาธิ บัญญา

ควร จะ ปฏิบัติ ตาม หน ทาง มัชฌิมา ปฏิบัติ มี ดัมมา
ทิฐฐิเป็นต้น มี ดัมมา ๘ มาธิ เป็นที่ สุด (อริยมรรค ๘)
ยื่น ลง เป็น ศีล ๘ มาธิ บัญญา จึง จะ ถูก

(เช่น) พระสุวโจ วัด กำแพง เมือง นครนายก ๑
ขุนปฏิกร พระคลัง เมืองชลบุรี ๑ นายสัมฤทธิ์บ้านอำเภอดำให้
เมืองสระบุรี ๑ นายทุนวัดป่าเมืองชล ๑ นายจันในคลองบางซื่อ
เมืองนนทบุรี ๑ ไม่มี นาม ปราภฏอีกหลายท่าน

อริย สัจ ๔

พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรง ครัด เทศนา สั่งสอน ตาม อริยา
ไศรย ของ สัตว์ ด้วย เทศนา ปาฏิหาร ต่าง ๆ เพราะ ว่า สัตว์
มี อุปนิสัย ต่าง กัน เป็น ขีปนิกิณญาบ้าง เป็น ทินทา
กิณญาบ้าง โดยมี พระพุทธ ประสงค์ ให้ สัตว์ ทั้ง หลาย รั
ของจริง เห็น ทุกข์ เห็น เหตุเกิด ทุกข์ เห็น ธรรม ดับ ทุกข์
เห็น ทาง ดำเนินไป เพื่อ ดับ ทุกข์ แล้ว ทำ กุศล ให้ มี ใน ใจ
ทำใจให้แจ่มใส

(เช่น) ขุน พิจารณา คดีแพทย บ้านท่าคำดา
เมือง นคร ศรี ธรรมราช ๑ ขุน ไกลัดพิเศษฐคุณ บ้าน ถนน
ตลาด นางเล็ง ๑ นาย เด็กคำบด เจ้าช้างช้า ๑ นาย หลี่คำบด หัว
คำโพง ๑ นาย แดง บ้านริม วัดนคร ธรรม ส่วน อนันต์ ๑ นาย
ดัด ตลาด ยอด บาง ลำภู บน กรุง เทพ ๑ นาย ลำภูอุบลัก
วัดช่อง ลม เมือง ลมท ลำคร ๑ นาย แฉก ทายก วัดใหม่บาง ขุน
เทียน เมือง นนทบุรี ๑ นาย พลับ เมือง นคร สวรรค์ ๑

ไม่มี

ต้อง เป็น คน จน ๆ ทุกอย่าง (คน จน แปลว่าไม่มี)

(เช่น) หลวงศุภมาศรา บ้านพระปฐมเจดีย์
เมือง นครปฐม

วิมุตติ

พระบรมศาสดา ทรง ตั้ง สอน ถัดว่า ตั้ง แต่ ครั้น
จน ผู้พระนิพพาน ก็ เพื่อ วิมุตติ อย่าง เดียว เท่านั้น วิมุตติ
จะมี ก็ อาศัย รัษฎา ญาณ ด้วย พุทธภาษิต ว่า “ ญาณ
ปรีดีขณติ ” บุคคล ย่อม หมด จด รบ ด้วย ญาณ

(เช่น) ขุน วิเศษฐ์ เลขาธิการ คดอง บางซื่อ
เหนือ เมือง นนทบุรี ๑ นาย ขึ้น เปรี๊ญ บ้านริม วัด ประทุม
คงคา ๑ กัดปลพฤษ์ ตำบล วัดทองปากน้ำโพ เมือง พิศณุโลก ๑
นายโพ เมือง นครปฐม ๑ นาย เกิดบ้าน ดาว ถ้วน อนันต์ ๑
เจริญ บุตรี พระฤทธิเดชะ บ้านข้างวัดปทุมศิริ กรุงเทพฯ ๑

นิพพาน

พระองค์ มี พระพุทธ ประสงค์ ถึง นิพพาน อย่าง เดียว
 แม้ผู้ใด ปฏิบัติมุ่งหมายจำเพาะมรรคผลนิพพานแล้ว ก็ถูกแท้
 (เช่น) พระเถรีย วัด พิกุล ๑
 ทายกเดช บ้าน ปาก เกล็ด ๑ แขวง เมืองนนทบุรี
 ชุน กลาง ภาคดี ถนน บ้าน แรก กรุงเทพฯ ๑

ดำเนินนัย ต่าง ๆ

ให้เห็นใคร่ลักษณะ ดำเนินใน อัฐฐังคิกมรรค แต่
 ยอดง เปน คัด ตมาธิ บัญญา ถึง โสดา จนตลอด อรหัตต์
 (เช่น) พระอาจารย์ พก วัดคึก กรุงเทพ ๑
 ชุนประสิทธิ์ภูมิการ กระทรวงเกษตรธิการ ๑

ความเห็น

ในปัญหาข้อนี้ คณะพุทธบริษัทด้นมากม เห็นว่า
 พระผู้มีพระภาคทรงตรัสธรรมเทศนา อภิณณกสูตร นั้น ก็นี้
 พระพุทธกระแดงปรากฏว่า ภิกษุประกอบด้วยธรรม ๓ ประการ

ชื่อว่าปฏิบัติไม่ผิด คือ มีทวาร อันระวางแล้วใน อินทรีย์
ทั้งหลายอย่าง ๑ รู้ประมาณในโภชนะอย่าง ๑ ประกอบ
ความเพียรของผู้คน อยู่ อย่าง ๑ เมื่อ ปฏิบัติไม่ ผิดพระพุท
ทระแต่ ๕ นั้น ก็นับว่าถูกพระพุททประสงค์แท้ ได้ แต่ปัญหา
ข้อ ๕ นี้ ณะเกาะ ปฏิบัติศีลธรรม ไม่หยั่งถึงปฏิเวธธรรม ความ
พิศดารใน อปฺปนณกสูตรนั้นดัง ต่อไปนี้

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จอยู่ ณเชตวันอาราม
แห่ง อนาถบิณฑิกกฤหบดีใกล้กรุง ลāvāṭṭī ครั้นนั้น พระผู้มี
พระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุทั้งหลาย ทรงแสดงธรรมบรรยาย
(อปฺปนณกสูตร) นี้ ว่า

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ ประกอบ ด้วย ธรรม ๓ ประการ
ชื่อว่า ปฏิบัติไม่ผิด แต่ปัญญา ของ เธอ ปราปรภา เพื่อ ดั้น
อาสวะแล้ว ด้วยธรรม ๓ ประการ เป็นไฉน ?

ภิกษุใน ธรรม วินัย นี้ มี ทวาร อัน ระวาง แล้ว ใน
อินทรีย์ ทั้งหลาย อย่าง ๑ รู้ประมาณในโภชนะ อย่าง ๑
ประกอบ ความเพียร ของ ผู้ คน อยู่ อย่าง ๑

ภิกษุชื่อว่า มี ทวารอัน ระวัง แล้ว ในอินทรีย์ทั้งหลาย
 ด้วยประการใด? ภิกษุใน ธรรมวินัยนี้ เห็นรูปด้วย
 ในตาแล้ว ไม่ถือไว้โดย นิมิตต์ (คือ รวบ ถือ)
 ไม่ถือไว้โดย ออนุพยัญชนะ (คือ แยก ถือ) ซึ่ง เป็น
 เหตุให้ อภักต ธรรม อัน ตามก มี อภิชฌา แด โทมนัสส์
 ปนฺ ตัน เค้า ไหล ตาม บุคคล ผู้ อยู่ ไม่ ระวัง อินทรีย์ คือ
 ในตา เธอ ปฏิบัติ เพื่อ ระวัง อินทรีย์ คือ ในตา นั้น รักษา
 อินทรีย์ คือ ในตา ยืน เลี้ยง ด้วย หู แล้ว ตม กลืน ด้วย
 จมูก แล้ว ดม รส ด้วย ลิ้น แล้ว ต้อง โผฏฐัพพะ ด้วย
 กาย แล้ว รู้ ธรรมารมณฺ์ ด้วย ใจ แล้ว ไม่ถือไว้โดย
 นิมิตต์ ไม่ถือไว้โดย ออนุพยัญชนะ ซึ่ง เป็นเหตุให้
 อภักต ธรรม อัน ตามก มี อภิชฌา แด โทมนัสส์ ปนฺ ตัน เค้า
 หลด ตาม บุคคล ผู้ อยู่ ไม่ ระวัง อินทรีย์ คือ ใจ เธอ ปฏิบัติ
 ระวัง อินทรีย์ คือ ใจ นั้น รักษา อินทรีย์ คือ ใจ ถึง ความ
 ระวัง ใน อินทรีย์ คือ ใจ ภิกษุชื่อว่า มี ทวารอัน ระวัง แล้ว
 ใน อินทรีย์ ทั้งหลาย ด้วย ประการ นั้น

ภิกษุชื่อว่า วัฏฏะมานโน โภชนะ ด้วย ประการใด ?
 ภิกษุใน ธรรมวินัยนี้ พิจารณาโดยอุบายอัน ชอบ แล้ว
 จึงเสพโภชนะ (เธอ พิจารณาว่า) “เราเสพโภชนะนี้
 ไม่เพื่อจะเล่น ไม่เพื่อจะเมา ไม่เพื่อจะให้ร่างกาย
 งดงาม ไม่เพื่อจะให้ ร่างกาย ผุด ผ่อง เพียง เพื่อ กายนี้
 คง อยู่ เพื่อให้ชีวิต เป็นไป เพื่อ กำจัด ความ ลำบาก
 เพื่อ อนุเคราะห์ แก่ พรหมจรรย์ ด้วยการ เสพโภชนะนี้ เราจัก
 กำจัด เวทนาเก่า ได้ด้วย จักไม่ ยัง เวทนาใหม่ ให้ เกิด
 ขึ้น ด้วย ความ เป็นไป (แห่ง ชีวิต ร่าง กาย) ความ
 เป็น ผู้ ไม่มี โทษ ที่ จะ ต้อง ครอบ ครอบ (เหตุ โภโก ใน
 อาหาร) ความ อยู่ ดำรง จักมี ด้วย ภิกษุชื่อว่า วัฏฏะ
 มานโน โภชนะ ด้วย ประการ นี้

ภิกษุชื่อว่า ประกอบ ความ เพียร ของ ผู้ ตื่น อยู่ ด้วย ประ
 การ เป็น ไฉน ? ภิกษุใน ธรรมวินัยนี้ ตลอด วัน ยัง คำ
 ตลอด ยาม คืน แห่ง ราตรี (ประกอบ เพียร) ทำ จิต

ให้บริสุทธิ์จาก อาวรณียกรรม (คือ ธรรมเนียม อัน ก็น จิตร)

ด้วยการ เดิน ด้วยการ นั่ง ถึง ยาม ทาน กตาง แห่ง

ราตรี เธอ ดำเนิน ความนอน อย่าง ราชสีห์ (คือ ตะแคง)

โดยข้าง เบื้อง ขวา วาง เท้า เหลื่อม เท้า มีสติสัมปชัญญะ

ผูกใจ หมาย จะ ลุก ขึ้น ถึง ยาม ที่ สด แห่ง ราตรี เธอ กัด บิ

ลูก ขึ้น (ประกอบ เพียร) ทำ จิต ให้ บริสุทธิ์ จาก

อาวรณีย ธรรม ด้วยการ เดิน ด้วยการ นั่ง อีก ภิกษุ ชื่อ ว่า

ประกอบ ความ เพียร ของ ผู้ คน อยู่ ด้วย ประการ นั้น

ภิกษุ ทั้ง หลาก ภิกษุ ผู้ ประกอบ ด้วย ธรรม ๓ ประการ

เหล่านั้น แล ชื่อ ว่า ปฏิบัติ ไม่ ผิด, แต่ บัญญา

ของเธอ ปราปรภา เพื่อ ดั้น อาสวะ แล้ว

พระ ผู้ มี พระภาค เจ้า ทรง แด่ ดั่ง ธรรม บรรยาย น จบ แล้ว

ภิกษุ ทั้ง หลาก นั้น มี ใจ ยิน ดี เพติ น ภาสิต ของ พระ ผู้ มี

พระภาค เจ้า ดัง นั้น แด (ที่ไม่ พ้อ จึง ขอบุติ) แต่ ดั้น ๆ เพียง เท่านั้น

ขอ นำ ปัญหา ออก ถาม

ด้วย ปัญหา^๕ เดิม พระอินทร์ วัด ชน เงิน เมือง
 หลังดวนได้ ส่ง มา ยัง คณะ พุทธ บริษัท ธรรมาคม ฯ ได้นำ หา
 รือ ต่อ ที่ ประชุม ธรรมสากัจฉา มี ผู้ วิจัย นัย คอบ หลาย
 ท่าน แต่ก็ยังไม่ เปน อัน เด็จ ขาด ไป ได้ ใน ที่ ประชุม
 จึง ได้นำ ปัญหา นั้น มาถาม ท่าน ทั้ง หลาย ใน “สารธรรม”
 เล่ม^๕ อีก ชิ้น หนึ่ง ดังคำถาม นั้น มี ว่า “บ่ม อินทรีย์”
 จะ ต้อง บ่ม อย่างไร? (จึง จะ แก่)

ธรรมาคม^๕ เห็น ว่า ปัญหา^๕ คง เปน อินทรีย์ ๕ ใน
 โภธิปักขิยธรรม แม้ จะ วิจัย นัย ใน ประเภท^๕ นี้ ก็ คง ไม่
 ไกล จาก ความ ประสงค์ แห่ง ท่าน เจ้า ของ ปัญหา เพราะ นั้น
 ขอ เชิญ ท่าน ทั้ง หลาย คอบ จะ ชอบ พระเดช พระคุณ.

โดย คณะ พุทธ บริษัท ธรรมาคม

(ลำเนาฉบับเงิน)

ชั้นสามัญ

(เรืองบำรุงชาติ)

หมายเลขที่

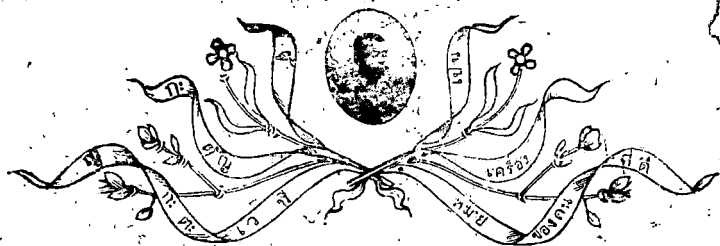

ใบสำคัญฉบับนี้ เพื่อดั่งว่า ผู้ถือ ได้ดั่งเงิน
บำรุง หนังสือ เรื่อง “ช่วยบำรุงชาติ” เป็นจำนวน
เงิน หนึ่ง บาท (๑ บาท) ซึ่งคณะของสมาคมนี้
ได้รับเงินรายนี้ไว้ เป็นที่ถูกต้องแล้ว จึงได้ลงนาม
ประทับตราให้ไว้เป็นสำคัญ

แต่ณวันที่ เดือน พ.ศ. ๒๔๕

(ลงนาม)

ผู้จัดการ

(สำเนา)

อย่าลืม

(ด้านหลัง)

๑ เราต้องรู้จักเสมอว่า เราได้เกิด หรือเราได้ อยู่
ในแว่นแคว้นแผ่นดินไทย เราควรจะคิดรักใคร่ แลกค้ำชูบุญก
เขตที่ต่อชาติบ้านเมืองไทย ในสิ่งที่ควรจะช่วยสนองได้ทุก ประการ

๒ เราได้ออกเงินช่วยบำรุงในเรื่องนี้ไว้ แม้เพียง บาทหนึ่ง
ใน ๓ บาทนั้นพึงสำคัญเกิดว่า เรามีไมตรีต่อสมาคมนี้ แล้วคง
ได้รับผลรางวัลยิ่งกว่าหลายร้อยพันเท่า กลับคืนเป็นแน่ แต่ไม่
ช้าก็เร็ว ถ้า อายุเราไม่ ได้รับ ก็เท่ากับเราได้ฝัง ผาก
ทรัพย์มรดกไว้ ให้แก่บรรพชน เหน็ด ของเรา ๆ อาจได้รับผล
ต่อไปเอง เพราะฉะนั้น เราควรต้อง รักษาใบสำคัญนี้ ไว้
ให้มัน คงได้ เป็น การดี และจะมี ประโยชน์อีก เป็นเนน

๓ ถ้าเราไม่พอใจในการบำรุงรับหนังสือ “ช่วยบำรุงชาติ”
เราจะ ขอถอนเงินคืนจากสมาคมเมื่อใดก็ได้ หรือเราจะ ก
ยืม เงินใช้ หรือจะ ขอ ขายให้ โอนใบ สำคัญนี้ แก่ใคร ๆ
ประการใดก็ดี เราต้องนำใบสำคัญนี้ ไปยัง สมาคมเสมอ หาก
ใบสำคัญนี้เป็นอันตราขาย หรือหายโดยประการใด ๆ ก็ดี ให้
แจ้ง หรือบอกขอใบคืนมือแทน ภายใน ๓ เดือน หรือก่อน
วันที่ ๓ มกราคม ของปีนั้น ๆ “ขอท่านจงเจริญ ๆ” ด้วย